

Energianeuvojien koulutussuunnitelma

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin
Horisontti 2020 -hanke- ja innovaatio-ohjelmasta
avustussopimuksen Nro 754051 nojalla.

Sisällysluettelo

1. Energianeuvojien koulutussuunnitelman tavoite	3
2. ASSIST hanke ja Energianeuvojat	4
3. Energianeuvojat.....	7
3.1 Yleiskatsaus Suomen ASSIST Energianeuvojiin.....	7
3.2 Suomen Energianeuvojien rooli ja toimenkuva	7
3.3 Suomen Energianeuvojien tehtävät, tiedot, taidot ja kyvyt	9
4. Suomen Energianeuvojien koulutus.....	12
4.1 Energianeuvojien koulutus	12
4.1.1 Kurssi ohjelma -moduulit ja osat.....	12
4.1.2 Kurssin suoritusajankohta	13
4.1.3 Metodit	14
4.1.4 Koulutuksen toteutus ja suorituksen hyväksyminen.....	14
4.2 Koulutuksen arviointi	15
4.2.1 Osallistujien motivaation arviointi	15
4.2.2 Osallistujien osaamisen arviointi	15
4.2.3 Kurssin vaikutusten arviointi.....	15
5. Energianeuvojienkurssin osallistujat ja käytännön järjestelyt.....	16
5.1 Energianeuvojakoulutuksen potentiaaliset osallistujat.....	16
5.2 Kurssin käytännön järjestelyt.....	18
5.2.1 Kurssi-ilmoittautuminen	18
5.2.2 Kurssille osallistuvien valinta.....	18
5.2.3 Kurssille osallistuvien monitorointi	18
6. Energianeuvojakurssin tiedotus ja mainonta	19
6.1 Energianeuvojakurssin tiedotussuunnitelma	19
6.2 Energianeuvojakurssin viestintämateriaalit	21

1. Energianeuvojien koulutussuunnitelman tavoite

ASSIST projektin keskiössä on projektin puitteissa koulutetut Energianeuvojat ja heistä muodostettava Energianeuvojaverkosto, jonka avulla tullaan auttamaan heikossa asemassa olevia, haavoittuvia kuluttajia, tarjoamalla heille neuvontaa energia-asioissa.

Energianeuvojien koulutussuunnitelman tarkoituksena on havainnollistaa miten ASSIST projektin puitteissa tehtävä Energianeuvojien koulutus toteutetaan Suomessa. Suunnitelmassa eritellään kurssistrategia osallistujien valinnasta kurssin lopulliseen arviointiin.

2. ASSIST hanke ja Energianeuvojat

<p>ASSIST projekti</p>	<p>ASSIST on kolmevuotinen, Euroopan laajuinen projekti, joka pyrkii ratkaisemaan energiaköyhyyteen liittyviä ongelmia ja tukemaan heikossa asemassa olevia kuluttajia.</p> <p>Hankkeen keskiössä ovat toimet markkinoiden aktivoimiseksi ja politiikan ohjaamiseksi. Hanke aloitettiin energiakansalaisten foorumin ("Energy Citizen Forum") ja Eurooppalaiset heikossa asemassa olevat kuluttajat -työryhmän ("European Vulnerable Consumers Working Group") päätelmien pohjalta. On todettu, että energiaköyhyys on sekä energia-alan ilmiö että osa laajempaa köyhyyttä yhteiskunnassa, jolloin sitä ei voida käsitellä vain yhdestä näkökulmasta. Näin ollen ASSIST lähestyykin energiaköyhyyttä molemmista, energia- ja sosiaalialan, näkökulmista.</p> <p>ASSIST hankkeen tavoitteena on aktivoida ja sitouttaa kuluttajia suhteessa energiamarkkinoihin, muuttaa kuluttajien käyttäytymistä positiivisesti suhteessa energiankulutukseen ja vaikuttaa politiikan suunnitteluun paikallisella, kansallisella että EU tasolla.</p> <p>Hankkeen strategisesti merkittävät tavoitteet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none">• vähentää energiaköyhyyttä• auttaa ratkaisemaan suurimpia esteitä, joita heikossa asemassa olevat kuluttajat kohtaavat energiamarkkinoilla• tukea heikossa asemassa olevia kuluttajia energiatehokkuuden parantamisessa, kuten energialaskun pienentämisessä tai energian tarpeen tehokkaammassa tyydyttämisessä• tavoitteet täyttääkseen ASSISTin tarkoituksena on perustaa heikossa asemassa olevien kuluttajien tukemiseksi Energianeuvojien verkosto, joka avustaa kuluttajia energiankäytön vähentämisessä. <p>ASSIST:</p> <ul style="list-style-type: none">• kouluttaa Energianeuvojia kattavan kurssin avulla,• luo Energianeuvojaverkoston edistääkseen tiedon ja kokemusten jakamista sekä jatkuvaa oppimista• neuvoo koulutettuja Energianeuvojia ASSIST pilottitoimien toimeenpanossa, jotta heikossa asemassa olevia kuluttajia voidaan tukea suoraan parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi.
<p>Energianeuvojien profiili</p>	<p>Suomessa ASSIST Energianeuvojiksi on tarkoitus kouluttaa olemassaolevia neuvojia niin energia- kuin sosiaaliselta alalta, jotta mahdollistetaan hankkeen aikana kehitetyn neuvontatoiminnan jatkuminen myös hankkeen loputtua.</p>

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

	<p>ASSIST hankeessa on tullaan kouluttamaan:</p> <ul style="list-style-type: none">• olemassa olevia energianeuvojia tarjoamalla heille tietoa erityisesti sosiaalisesta aspektista ja haavoittuvuudesta.• olemassa olevia korjausneuvojia tarjoamalla heille tietoa mm. energiatehokkaasta käyttäytymisestä.• sosiaalialan toimijoita kuten sosiaali- ja diakonia työntekijöitä, joille annetaan koulutusta energia-alaan ja energiatehokkuuteen liittyen.• Myös haavoittuvia kuluttajia antamaan vertaistukea. Heille tarjotaan koulutusta niin energia-asioissa kuin sosiaalialaan ja -etuuksiin liittyen.
Energianeuvojien koulutus, verkosto ja toimet	<p>Energianeuvojat osallistuvat monimuotoiseen koulutukseen, jonka tarkoituksena on antaa neuvojille uutta tietoa ja syventää heidän olemassa olevaa osaamistaan sekä energia-alasta että sosiaalialasta, jotta he voivat tarjota heikossa asemassa oleville kuluttajille luotettavaa, täsmällistä ja kohdennettua neuvontaa energiatehokkuuden parantamiseksi. Lisäksi koulutuksissa korostetaan kohdennettuja tapoja viestiä energia-asioista erityisesti heikossa asemassa oleville kuluttajille huomioiden heidän yksilöllisen tilanteensa.</p> <p>Kurssin suorittamisen jälkeen sinusta tulee pätevä Energianeuvoja ja kansallisen ASSIST Energianeuvoja-verkoston jäsen, ja voit:</p> <ul style="list-style-type: none">• käyttää ASSIST-hankkeen koulutusmateriaaleja,• jakaa kokemuksia ja tietoa muiden kansallisen Energianeuvoja-verkoston jäsenten ja kurssin kouluttajien sekä alan kansallisten asiantuntijoiden kanssa (kansallisen ohjauskomitean jäsenet),• osallistua ASSIST-pilottihankkeiden kautta heikossa asemassa olevien auttamiseen.• Pilottihankkeessa Energianeuvojien päätehtävänä on ohjata käyttäjien energiankulutustottumuksia vähentämään kulutusta kodeissaan.• Koulutettujen neuvojien verkoston luominen ja kehittäminen palvelee kahta tarkoitusta. Se sekä helpottaa haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien pääsyä kohdennettuihin ja tehokkaisiin tukitoimenpiteisiin että varmistaa laadukkaan neuvontatoiminnan jatkumisen. Verkosto luo vakaan pohjan pitkäaikaiselle ja kohdennetulle heikossa asemassa olevien kuluttajien neuvonnalle energiatehokkuuden parantamiseksi.• ASSIST Toimet toteutetaan moninaisia kanavia käyttäen, jotta mahdollistetaan heikossa asemassa olevia kuluttajien tavoittaminen ja neuvominen energiatehokkuuteen liittyvissä asioissa, kuten energialaskun pienentämisessä tai energian tarpeen tehokkaammassa tyydyttämisessä. Heikossa asemassa olevia kuluttajia opastetaan mm. kuinka kotitalouden energiatehokkuussuunnitelma on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa niin, että se todella johtaa energiasäästöihin.

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

Energianeuvojien koulutusohjelma	<p>Energianeuvojien koulutusohjelma käsittää kolme tärkeää aihealuetta:</p> <ol style="list-style-type: none">1) energiatehokkuus,2) sosiaalinen ulottuvuus,3) viestintä ja verkostoituminen. <p>Kaikkiaan koulutus sisältää kaksitoista moduulia. Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena, joka sisältää sekä kontaktipäiviä kurssin alussa ja lopussa sekä lisäksi etäoppimista verkkoympäristössä. Kaikki moduulit kestävät yhteensä noin 45 tuntia. Jokaiselle kurssilaiselle räätälöidään oma moduulikokonaisuus kurssilaisen olemassa olevan osaamisen ja tietotason pohjalta.</p>
----------------------------------	--

3. Energianeuvojat

3.1 Yleiskatsaus Suomen ASSIST Energianeuvojiin

Energianeuvoja on ammattilainen, joka on suorassa yhteydessä heikossa asemassa oleviin kuluttajiin ja tarjoaa heille tukea energiatehokkuuden parantamiseksi. Tavoitteena on, että Energianeuvojat antavat haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille tietoa, tukea ja neuvoja helposti, kattavasti ja käytännöllisellä tasolla auttaen heitä parantamaan kulutustottumuksiaan ja mahdollistaen tarvittaessa taloudellisen avun saamisen heikossa asemassa olevalle.

ASSIST Energianeuvojat suorittavat Energianeuvojakoulutuksen. Energianeuvojienkoulutusohjelma käsittää kolme tärkeää aihealuetta:

1) energiatehokkuus, 2) sosiaalinen ja 3) viestintä ja verkostoituminen. Kaikkiaan koulutus sisältää kaksitoista moduulia. Jokaiselle kurssilaiselle räätälöidään oma moduulikokonaisuus kurssilaisen olemassa olevan osaamisen ja tietotason pohjalta. ASSIST Energianeuvojan rooli täydentää olemassa olevia toimenkuvia. ASSIST Energianeuvojan rooli voidaan yhdistää osaksi monialaista osaamista. Suomessa on olemassa useita eri alan samankaltaisia ammatillisia profiileja, joita täydentämään ASSIST koulutus sopii. Kurssi onkin tarkoitettu tarjota henkilöille, jonka työkuvaan jo nyt kuuluu neuvominen, kuten olemassa oleville energia- ja korjausneuvojille, sekä sosiaalialan toimijoille. Tämän lisäksi kurssille on mahdollisuus osallistua myös niiden kuluttajien, jotka ovat tai ovat olleet heikossa asemassa, ja voivat näin tarjota vertaistukea.

Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena, joka sisältää sekä lähiopetusta, lähinnä kontaktipäiviä kurssin alussa ja lopussa sekä lisäksi etäoppimista verkkoympäristössä. Kontaktipäivän sisältö riippuu koulutettavasta ryhmästä ja heidän pohjaosaamisestaan, mutta osa moduuleista ovat yhteisiä kaikille kursseille. Kurssin moduulit räätälöidään kullekin osallistujalle aiempaan tietoon ja taitotasoa täydentäväksi. Kaikkien nimettyjen moduulien hyväksytyt suorittaminen tehtävineen ja kurssin loppukokeineen on edellytyksenä Energianeuvojakurssin hyväksytyille suorittamiselle. Kurssi päättyy Energianeuvojille yhteiseen loppuseminaariin, jossa verkostoidutaan ja jaetaan kokemuksia eri aloilta energiaköyhyyteen, haavoittuvaisuuteen ja energianeuvontaan liittyen.

3.2 Suomen Energianeuvojien rooli ja toimenkuva

ASSIST Energianeuvojien rooli täydentää olemassa olevia toimenkuvia. ASSIST Energianeuvojan rooli voidaan yhdistää osaksi monialaista osaamista. Energianeuvoja ei ole "ainutlaatuinen" ammatillinen profiili, joten sitä ei voida suoraan integroida alueelliseen / kansalliseen pätevyyskehykseen.

ASSIST hankkeessa identifioitujen kolmen keskeistä ammattialaa, joilla Energianeuvojat voivat toimia ovat energia-ala, sosiaalinen sektori ja julkinen sektori.

Suomessa on olemassa useita eri alan samankaltaisia ammatillisia profiileja. ASSIST Energianeuvojan rooli on yhdistettävissä sekä olemassa oleviin energianeuvontaa, korjausneuvontaa ja asumisneuvontaa antaviin ammatillisiin profiileihin sekä useisiin sosiaalialan toimijoiden ammatillisiin profiileihin, kuten sosiaalityöntekijän toimenkuvaan.

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

Taulukko 1 Tahot, joiden toimenkuviin Energianeuvojien rooli voidaan yhdistää

Energia	
Olemassa olevat energianeuvontaa tarjoavat tahot	Energiatoimistot
	Energiayhtiöt
	Energiajärjestöt
Sosiaalinen	
Olemassa olevat korjausneuvontaa tarjoavat tahot	Kuluttajajärjestöt
Olemassa olevat korjausneuvontaa tarjoavat tahot	Asumisjärjestöt
	Kunnat
Diakoniatyötä tekevät tahot	Seurakunnat
	Kristilliset järjestöt
Julkinen	
Sosiaalityötä tekevät tahot	Kunnat
	Kela

ASSIST Energianeuvojan rooli sopii täydentämään olemassa olevien energiayhtiöiden ja -toimistojen energianeuvojien osaamista. Tällöin ASSIST hankkeen piirissä voidaan lisätä tietoisuutta haavoittuvuudesta ja nimenomaan heikossa asemassa olevien neuvonnasta sekä sosiaalisista aspekteista.

ASSIST Energianeuvojan rooli sopii myös täydentämään asumis- ja korjausneuvontaa tarjoavien neuvojien osaamista. Korjausneuvontaa Suomessa tarjoavat osin samat toimijat kuin energianeuvontaaakin. Tahoille, jotka tarjoavat vain joko asumis- tai korjausneuvontaa ASSIST projektin puitteissa voidaan lisätä osaamista energiasektoriin ja energiatehokkaaseen käyttäytymiseen sekä sosiaalialaan liittyen.

ASSIST Energianeuvojan rooli voidaan yhdistää myös sosiaalityötä tekevien tahojen toimeenkuviin, jolloin Energianeuvojan rooli tuo täysin uuden ulottuvuuden toimenkuvaan. Sosiaali- ja diakoniatyötä tekevät ovat tottuneet tapaamaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä päivittäisessä työssään. ASSIST projektin puitteissa heille voidaan tarjota tietoa energiatehokkuudesta, joka mahdollistaa entistä kokonaisvaltaisemman haavoittuvassa tilanteessa olevien auttamisen.

3.3 Suomen Energianeuvojien tehtävät, tiedot, taidot ja kyvyt

ASSIST Energianeuvojan rooli vaatii tietoja ja taitoja usealta alalta. Energianeuvonta voidaan yhdistää neuvojien olemassa oleviin tehtäviin jolloin koulutuksella täydennetään olemassa olevaa tietotasoa tai laajennetaan osaamista uudelle osa-alueelle.

ASSIST Energianeuvojan **roolin päätehtävät** ovat:

- ☀️ Tunnistaa mahdollinen vaikea elämäntilanne
- ☀️ Analysoida kotitalouden energiankäyttökohteet
- ☀️ Analysoida energiakäyttäytymistä ja tottumuksia
- ☀️ Tunnistaa energiatehokkuuden parantamistarpeet kodissa ja kulutuskäyttäytymisessä
- ☀️ Neuvoa energiaratkaisujen asianmukaisesta käytöstä
- ☀️ Antaa energiatehokkaaseen käyttäytymiseen liittyviä vinkkejä
- ☀️ Antaa neuvoa energiayhtiön vaihtamisen mahdollisuudesta ja muista säästövinkeistä
- ☀️ Antaa neuvoja ottaen huomioon ja mukauttaen neuvot henkilön elämäntilanteeseen/resursseihin sopivaksi
- ☀️ Neuvoa mahdollisesti saatavilla olevista tuista, joita voidaan käyttää energialaskujen tai energiatehokkuusparannusten maksamiseen

Näiden tehtävien täyttäminen vaatii sekä teknisiä tietoja, tietoa energiamarkkinoista, ymmärrystä sosiaalijärjestelmästä, saatavilla olevista tuista ja viestintätaitoja. Tietojen ja käytännön taitojen lisäksi Energianeuvojalta vaaditaan tunnetaitoja: tunneälyä, empatiaa ja toisen huomioon ottavaa käyttäytymistä. Sosiaaliset taidot ovatkin merkittävässä roolissa erityisesti haavoittuvien kuluttajien ollessa kyseessä. Tämä korostuu erityisesti vielä tilanteissa, joissa neuvontaa annetaan henkilökohtaisesta kasvotusten tai kotikäynnillä. Toisen ihmisen kohtaaminen onkin sosiaalisten taitojen koetinkivi.

Taulukko 2 Energianeuvojien tehtävät ja vaaditut tiedot, taidot ja kyvyt

	Tehtävät	Tiedot, taidot ja vaaditut kyvyt
Energiakäyttäytymisen analysointi ja määrittäminen	<ul style="list-style-type: none">☀️ Mahdollisen haavoittuvuuden ja sen tärkeimpien ajurien ja ulottuvuuksien tunnistaminen☀️ Tietojen ja neuvojen mukauttaminen vastaanottajalle sopivaksi☀️ Tiedonkeräys (kyselylomakkeilla, haastatteluilla, havainnoimalla, datan tarkastelulla)	<p>Alan tekninen tietämys, kiinnittäen erityishuomiota:</p> <ul style="list-style-type: none">☀️ Energijärjestelmään ja -markkinoihin☀️ Vähittäismyyntijärjestelmään☀️ Kotitalouksien energiankäyttöön☀️ Energialaskuihin ja hinnoittelurakenteisiin☀️ Tarjolla oleviin palveluihin☀️ Käytettävissä oleviin uusiutuviin energiaratkaisuihin, niiden

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

	<ul style="list-style-type: none"> ☀️ Kotitalouden / perheyksikön energiankulutuskohteiden tunnistaminen ☀️ Talon ja sähkölaitteiden perusominaisuuksien määrittely ☀️ Toimitus- ja energiansiirtosopimuksien koonti sekä energiakustannusten tulkinta ☀️ energiankulutusdatan analysointi ja huoltotoimenpiteiden suosittelu; sekä tavallisimmat että poikkeustapauksissa käytettävät toimenpiteet ☀️ Kulutustottumuksien ja -tapojen erittely, ja mahdollisten erityistarpeiden tunnistaminen 	<p>kustannuksiin ja rahoitukseen - perusteet</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ☀️ Sosiaalijärjestelmään liittyvä tekninen tietämys, kiinnittäen erityishuomiota: ☀️ Sosiaalijärjestelmän rakenteisiin ja palveluihin ☀️ Haavoittuvuuden eri tasoihin ja ominaisuuksiin ☀️ Energiaköyhyyteen: aiheuttajat ja vaikutukset, politiikka ja toimet <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ☀️ Kyky tarkkailla, määrittää, analysoida vallitsevia olosuhteita ja muuttujia, sekä vetää johtopäätöksiä ☀️ Kyky mukautua erilaisiin tilanteisiin ☀️ Viestintätaidot ja -osaaminen (sekä kirjoitettu, puhuttu että sähköinen viestintä, empatian välittyminen, tehokas ja kohdennettu viestintätapa)
Energia katselmus & tukitoimet	<ul style="list-style-type: none"> ☀️ Kotitalouden energiankäytön ja energiatehokkuuden mittaus ☀️ Yksinkertaisen energiakatselmuksen toteutus ☀️ Oikeiden resurssien ja yhteystahojen tunnistaminen ☀️ Energiatehokkuustoimien nimeäminen, energian kulutuksen seurantaan ja optimointiin käytettävien työkalujen nimeäminen ☀️ Energiaa säästävän käyttäytymisen ohjaaminen ja tukeminen, ja vinkkien tarjoaminen kulutuksen vähentämiseksi ☀️ Energiasopimusten vertailu, kilpailuttaminen ja vaihtaminen, sekä näihin liittyvä neuvonta ☀️ Taloudellisten kannustinmekanismien tunnistaminen sekä neuvonta hakemiseen liittyen 	<ul style="list-style-type: none"> ☀️ Energiankulutuksen määrittely- ja analysointitaidot ☀️ Kyky luokitella ja korostaa energian merkityksellisiä käyttötapoja ☀️ Kyky toteuttaa yksinkertaistettu energiakatselmus ☀️ Kyky tehdä energiansäästö- ja -tehokkuuslaskelmia ☀️ Valmiudet toiminnallisen analyysin toteuttamiseen kuluttajatypologian pohjalta ☀️ Valmiudet ideoida erilaisia energiatehokkuusratkaisuja ja hyödyntää vallitsevia olosuhteita energiatehokkuuden saavittamiseksi ☀️ Rahoitusmahdollisuuksien tunnistamiseen ja saatavuuteen liittyvät tiedot ja taidot
Kuluttajaviestintä ja -neuvonta	<ul style="list-style-type: none"> ☀️ Energia-asioiden neuvonta sekä yleisellä tasolla että kohdennettuihin, tarkkoihin asiakysymyksiin vastaaminen ☀️ Asiakkaalle sopivimpien järjestelmien selkeä selostus ja neuvonta 	<ul style="list-style-type: none"> ☀️ Viestintätaidot ja -osaaminen (suullinen, kuultu ja kirjoitettu; kasvotusten, puhelimitse, sähköpostitse ja verkkopalveluna) ☀️ Kommunikointi teknisten ja ei-teknisten henkilöiden kanssa ☀️ Tapahtumasuunnittelu ja -järjestäminen

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

<ul style="list-style-type: none">☀️ Energiansäästövinkkien jakaminen ja vaihtoehtojen ehdottaminen arjen kulutuskäyttäytymiseen☀️ Vertaisryhmien ja sidosryhmien vuorovaikuttamisen kannustaminen, edistäminen ja tehostaminen☀️ Tapaamisten ja työpajojen järjestäminen☀️ Erilaisten oppaiden ja esitteiden luominen ja käyttöönotto☀️ Informatiivisten materiaalien, esityksien ja muiden viestintätyövälineiden valmistelu	<ul style="list-style-type: none">☀️ Osaaminen ja tiedot ostoryhmistä☀️ Ihmissuhdetaidot ja empatia viestinnässä☀️ Helpostilähestyttävä persoonallisuus☀️ Sosiaalinen älykyys☀️ Kirjoitustaidot (esitykset, oppaat, muu materiaali)☀️ Tieto-taito liittyen energiatehokkuuden parantamiseen ja hyödynnettävissä oleviin mahdollisuuksiin siihen liittyen
--	---

4. Suomen Energianeuvojien koulutus

4.1 Energianeuvojien koulutus

Kuten mainittu yllä, Energianeuvojien-koulutusohjelma käsittää kolme tärkeää aihealuetta: 1) energiatehokkuus, 2) sosiaalinen ja 3) viestintä ja verkostoituminen. Kaikkiaan koulutus sisältää kaksitoista moduulia. Kaikki moduulit kestävät yhteensä noin 45 tuntia. Jokaiselle kurssilaiselle räätälöidään oma moduulikokonaisuus kurssilaisen olemassa olevan osaamisen ja tietotason pohjalta.

4.1.1 Kurssiohjelma - moduulit ja osat

Taulukko 3 Kurssimoduulit

	Moduuli		Osa	Metodi
Johdanto	M1	Johdatus energiaköyhyyteen ja ASSIST projektiin	M1O1 Johdatus energiaköyhyyteen ja ASSIST projektiin Perustiedot energiköyhyydestä ja ASSIST projektin tavoitteista ja taustoista, Ohjeistus Energianeuvojan kurssin suorittamisesta, etäoppimisesta ja verkkoympäristöstä	
	Energia-tehokkuus	M2	Energiasektorin perusteet	M2O1 Energiasectori Perustiedot energiasektorista, kuluttajamarkkinoista, merkittävimmistä toimijoista mukaan lukien viranomaiset
M2O2 Lainsäädäntö Energia-alan kuluttajan kannalta olennainen kansallinen lainsäädäntö, johdatus EU lainsäädäntöön ja energiapolitikkaan,				
M2O3 Energiakustannus Energialaskut ja tariffit, sähköyhtiön kilpailutus ja vaihto				
M3		Kodin energiatehokkuus	M3O1 Energiankulutus kotona Perustiedot kulutuksen mittaamisesta, energiamerkinnoistä, laskujen lukemisesta, Kodin energiankulutuspisteet (lämmitys, valaistus, kodinkoneet jne.)	
			M3O2 Kodin Energiakatselmus Ohjeistus kodin energiakatselmukseen ja harjoituksena katselmuksen tekeminen kotona	
			M3O3 Energiatehokkuuden parantaminen Käytännön energiatehokkuuden parantaminen kotona	

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

	M4	Energiatehokas käyttäytyminen	M4O1 Energiatehokas käyttäytyminen Arkipäivän valinnat ja omien energiankulutustottumusten tarkastelu, Energiatehokas käyttäytyminen asumisessa ja liikkumisessa	
Sosiaalinen ulottuvuus	M5	Sosiaalijärjestelmän perusteet	M5O1 Sosiaalijärjestelmän perusteet Järjestelmän rakenne ja toimijat, perustiedot saatavilla olevista tuista,	
			M5O2 Kolmassektori Järjestökenttä ja heidän tuki haavoittuville, mistä kaikkialta apua voi saada	
	M6	Energiaköyhyys ja haavoittuvuus	M5O2 Energiaköyhyys ja haavoittuvaisuus haavoittuvuus ja sen ominaispiirteet sekä EU:n että Suomen tasolla, ilmiön tärkeimmät tilastot, haavoittuvuuden kannalta tärkeät ulottuvuudet, haavoittuvuuden terveysvaikutukset	
Viestintä ja verkostoituminen	M7	Energiasta viestiminen	M7O1 Energiasta viestiminen Viestintävälineet ja resurssit, Tapahtuminen järjestäminen, viestien luomien	
	M8	Haavoittuvien kohtaaminen	M8O1 Haavoittuvien kohtaaminen Sosiaaliset taidot ja empatia, Käytös ja turvallisuus kotikäynnillä	
	M10	Energianeuvojien verkosto ja kokemusten jakaminen	M10 Energianeuvojien verkosto Verkostoituminen, Tiedon ja kokemusten jakaminen, jatkuvan yhdessä oppimisen mahdollistaminen	
	M9	ASSIST Toimet	M9O1 ASSIST Toimet käytännössä Mitä neuvojat tulevat tekemään, millaisia pilotteja voidaan järjestää	
M9O2 ASSIST toimien viestintä Viestintäresurssien ja -välineiden esittely				
M12	Yksityisyydensuoja	M2O1 Yksityisyydensuoja Yksityisyyden kunnioittaminen, yksityisyyden suojaan liittyvä lainsäädäntö, Uusi GDPR -asetus		

4.1.2 Kurssin suoritusajankohta

Kurssit alkavat syksyllä 2018. Kurssin kesto määräytyy suoritettavien moduulien mukaisesti. Kaikki moduulit yhteen laskettuna kurssi kestää kokonaisuudessaan noin 45 tuntia. Työn ohessa suoritettavan kurssin suoritus ajankohta vaatii joustavuutta ja kurssin suoritus tapahtuukin pääosin joustavasti verkkoympäristössä tämän takaamiseksi.

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

Kurssilaisille annetaan kohtuullinen aika kurssien suorittamiseksi. Suorituksen määräaika suunnitellaan jokaisella kurssilla yksilöllisesti, jotta taataan raskaimpien, eniten moduuleita sisältävien kurssien joustava suoritus.

4.1.3 Metodit

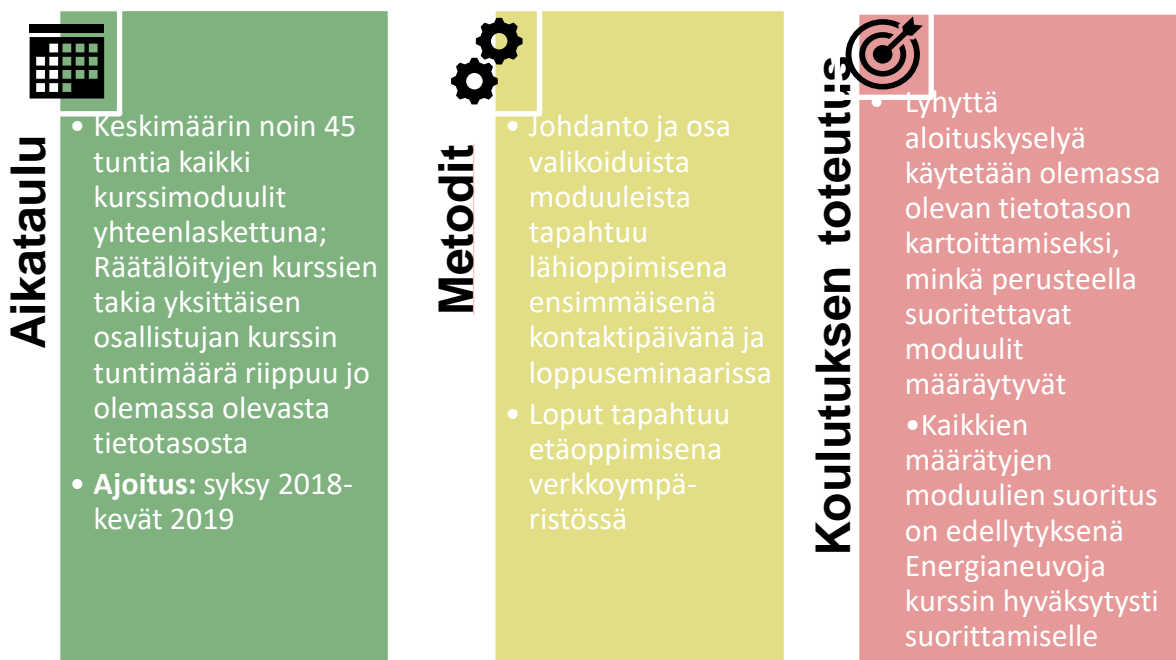
Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena, joka sisältää sekä lähiopetusta (👥) lähinnä kontaktipäiviä kurssin alussa ja lopussa sekä lisäksi etäoppimista

verkkoympäristössä (💻). Kontaktipäivän sisältö riippuu koulutettavasta ryhmästä ja heidän pohjaosaamisestaan, mutta osa moduuleista on yhteisiä kaikille kursseille. Kurssi alkaa kontaktipäivällä, jossa annetaan perustiedot energiköyhyydestä ja ASSIST projektin tavoitteista ja taustoista, ohjeistus Energianeuvojan kurssin suorittamisesta, etäoppimisesta ja verkkoympäristöstä. Verkkoympäristö löytyy osoitteella <http://ASSIST2020.eu/>.

Kurssi päättyy Energianeuvojille yhteiseen loppuseminaariin, jossa tarjotaan mahdollisuus verkostoitua ja jakaa kokemuksia eri aloilta energiaköyhyyteen, haavoittuvaisuuteen ja energianeuvontaan liittyen.

4.1.4 Koulutuksen toteutus ja suorituksen hyväksyminen

Kurssin moduulit räätälöidään kullekin osallistujalle aiempaa tietoa ja taitotasoa täydentäväksi. Kaikkien nimettyjen moduulien hyväksytyt suorittaminen tehtävien ja kurssin loppukokeineen on edellytyksenä Energianeuvojakurssin hyväksytylle suorittamiselle.

Kuva 1 Koulutuksen yhteenveto

4.2 Koulutuksen arviointi

4.2.1 Osallistujien motivaation arviointi

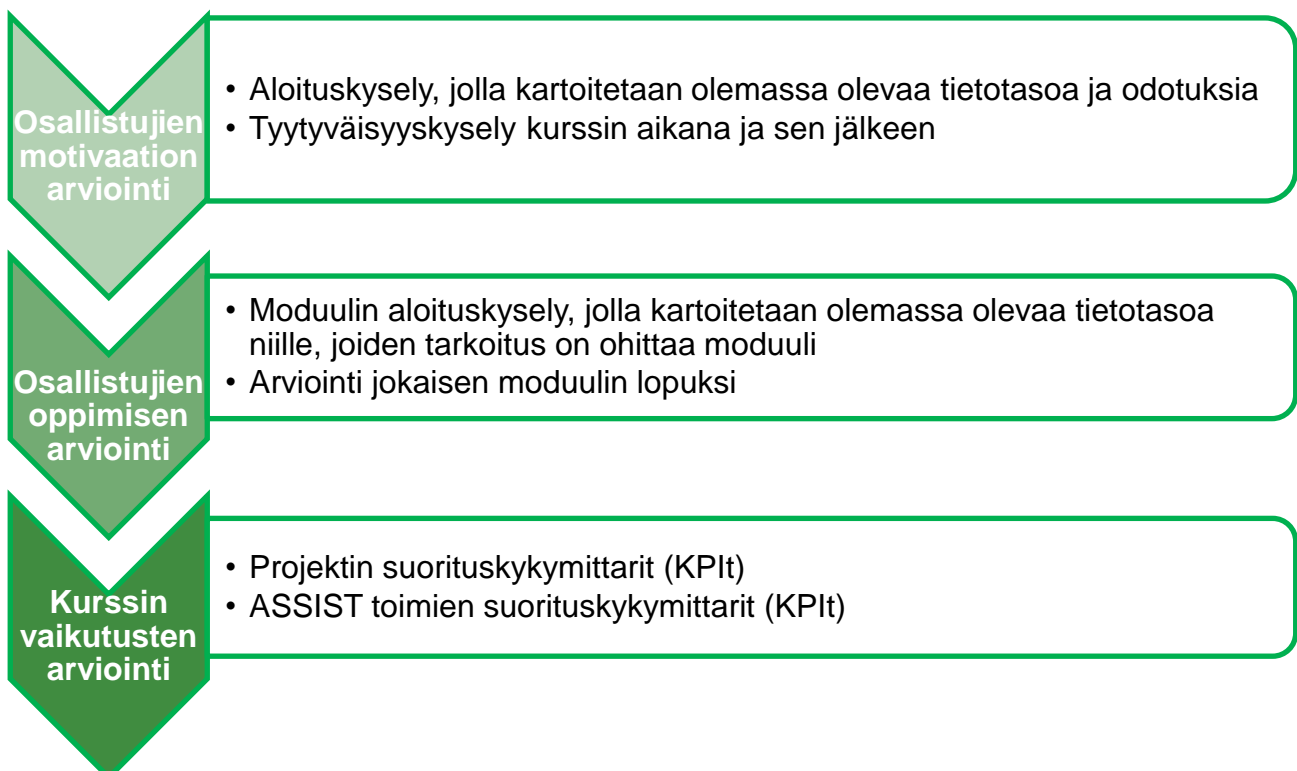
Ilmoittautumisen yhteydessä on tarkoitus kartoittaa ilmoittautuvan taustaa, olemassa olevaa tietotasoa ja odotuksia kurssia suhteen. Tätä alkukyselyä käytetään myös kurssin räättelöitiin. Kyselyn perusteella suositellaan kullekin osallistujalle sopivia moduuleja. Kurssilaisia kehoitetaan antamaan palautetta myös kurssin aikana siihen tarkoitukseen verkkoympäristössä luotuun kyselyyn. Palautetta kerätään myös kurssin päätyttyä.

4.2.2 Osallistujien osaamisen arviointi

Osallistujien olemassa olevaa osaamista arvioidaan aloituskyselyn, sekä eri moduulien yhteydessä olevien aloituskyselyiden perusteella. Moduulien aloituskysely on suunnattu niille, jotka haluavat ohittaa tietyn moduulin. Aloituskysely on siis vaihtoehtoinen moduulin suorittamiselle ja sisältää samoja kysymyksiä kuin osamoduulien lopputesti. Osallistujien oppimista kurssilla arvioidaan moduulitestein/tehtävin sekä kurssin loppukokeen avulla. Kurssin loppukokeen hyväksytyt suorittaminen on edellytys kurssi suoritukselle.

4.2.3 Kurssin vaikutusten arviointi

Kurssin suorittaneiden Energianeuvojien työtä ja sen tuloksia seurataan projektin puitteissa projektin suorituskykymittarien ja erikseen ASSIST toimille määritettyjen suorituskykymittarien mukaisesti. Tulosten seuranta varten Energianeuvojien aktiivisuutta korostetaan jo kurssin aikana. Ilman Energianeuvojien apua työn tulosten seuranta ei onnistu.

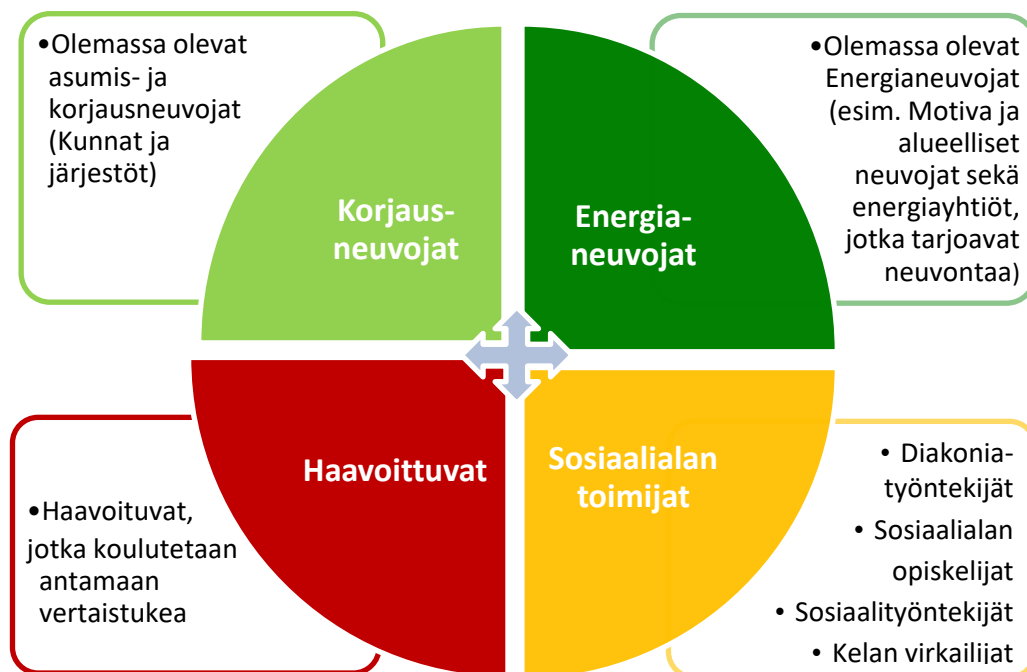
Kuva 2 Kurssin tulosten arvioinnin osatekijät

5. Energianeuvojienkurssin osallistujat ja käytännön järjestelyt

5.1 Energianeuvojakoulutuksen potentiaaliset osallistujat

Suomessa kursseja järjestetään osallistujamäärästä riippuen 4-5. Suunnitelmana on, että aloituspäivä olisi saman alan ihmisille yhteinen, vaikka osallistujia määrä kursseille voi vaihdella. Kurssija on tarkoitus tarjota (taulukon 3 mukaisesti) olemassa oleville energia- ja korjausneuvojille, sosiaalialan toimijoille ja haavoittuville kuluttajille.

Taulukko 4 Potentiaaliset osallistujat

Olemassa olevat energianeuvojat

Suomessa Energianeuvontaa tarjoavat tällä hetkellä Työ- ja elinkeinoministeriön valtuuttaman valtion yhtiö Motiva Oy. Motivan lisäksi neuvontaa antavat alueelliset energianeuvojat. Lisäksi osa energiayhtiöistä on liittynyt Energiapalvelujen energiatehokkuussopimukseen, jonka osana he tarjoavat neuvontapalveluja asiakkailleen.

Olemassa oleville neuvojille räätälöity ASSIST Energianeuvojakurssi tulee keskittymään sosiaaliseen ulottuvuuteen, energiaköyhyyteen ja haavoittuville kuluttajille kohdistuvaan viestintään, tarjoten energiaosaamista omaaville mahdollisuuden laajentaa osaamistaan kattamaan myös sosiaalisia ulottuvuuksia ja parantamaan neuvonnan laatua erityisryhmille.

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

Olemassa olevat asumis- ja korjausneuvojat

Asumisneuvontaa Suomessa tällä hetkellä antaa sekä kunnat että järjestöt. Asumisneuvonta vastaa monenlaisiin asumiseen liittyviin ongelmiin sekä esim. vuokranmaksuvaikeuksiin.

Korjausneuvontaa antavia tahoja Suomessa on runsaasti. Korjausneuvontaa antavat niin kunnat kuin järjestökin ympäri Suomen. Korjausneuvonnassa autetaan kuluttajia ja kiinteistön omistajia erilaisissa kiinteistöpidon ja korjaamisen hankkeissa. Korjausneuvontaa annetaan myös erikoisryhmille kuten vanhuksille. Erityisryhmille neuvontaa tarjoaa mm. Vanhustyön keskusliitto.

Olemassa oleville neuvoijille räätälöity ASSIST Energianeuvojakurssi tulee keskittymään energiamarkkinoihin ja energiatehokkaaseen käyttäytymiseen liittyviin aiheisiin tarjoten energiaosaamista sekä haavoittuvaisuuteen ja haavoittuville energiasta viestimiseen.

Sosiaalialan toimijat

Suomessa on laaja kirjo sosiaalialan toimijoita, jotka antavat haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille neuvontaa. Tällaisia toimijoita on mm. Kansaneläkelaitoksen Kelan virkailijat, Kuntien sosiaalitoimen sosiaalityöntekijät ja sosiaalneuvontaa antavat sosiaaliohjaajat sekä Kirkon diakoniatyön parissa diakonia työntekijät. Näiden lisäksi järjestökentällä on lukuisia järjestöjä, jotka tarjoavat apua ja neuvoja.

Sosiaalneuvonta keskittyy henkilökohtaiseen neuvontaan ja ohjaukseen koskien mm. sosiaalipalveluita ja toimeentulotuen hakemista.

ASSIST Energianeuvojakurssilla sosiaalialaan erikoistuneilla neuvoijilla on mahdollisuus laajentaa osaamistaan kattamaan myös energia-alaa, mikä antaa mahdollisuuden auttaa haavoittuvassa asemassa olevia vielä kokonaisvaltaisemmin. Sosiaalialan toimijoille räätälöity ASSIST Energianeuvojakurssi tulee keskittymään energiamarkkinoihin ja energiatehokkaaseen käyttäytymiseen liittyviin aiheisiin tarjoten energiaosaamista.

Haavoittuvat kuluttajat

ASSIST Energianeuvojakurssi on avoin myös haavoittuville kuluttajille, joiden tarkoitus on jatkossa antaa vertaistukea toisille haavoittuville kuluttajille. Vertaistuki perustuu samankaltaisten elämäkokemusten läpieläneiden ihmisten keskinäiseen tasa-arvoisuuteen, kuulluksi ja ymmärretyksi tulemiseen sekä kohtaamiseen ja keskinäiseen tukeen. Omakohtainen kokemus auttaa ymmärtämään toisen tilannetta ja näin paremmin räätälöimään neuvonnan kohteelle sopivaksi.

Haavoittuville kuluttajille tarjotaan oma kurssinsa, joka sisältää kaikki moduulit. ASSIST projektin parissa koulutetuille ei projektin parissa tarjota työtä, vaan kurssin käyneet toimivat vapaaehtoisperiaatteella. Kurssin käyneiden neuvojen toivotaan osallistumaan ASSIST Toimien toteuttamiseen, kuten Energiakahviloiden järjestämiseen, projektin aikana.

5.2 Kurssin käytännön järjestelyt

5.2.1 Kurssi-ilmoittautuminen

Kurssille ilmoittaudutaan joko sähköpostitse VaasaETille tai verkkolomakkeen kautta. Kummallakin ilmoittumistavalle kerätään ilmoittautumisen yhteydessä taustatiedot sekä täytetään ilmoittautumiskysely, jolla kartoitetaan olemassa olevaa tietotasoa ja odotuksia kurssia suhteen.

5.2.2 Kurssille osallistuvien valinta

Varsinaista akateemista pohjavaatimusta kurssille ei ole, vaan kurssi on avoin kaikille: kouluttamattomasta kuluttajasta energia- tai sosiaalialan ammattilaiseen. Osallistujien tausta kuitenkin määrittää mitkä moduulit ja osat ovat kullekin osallistujalle tarpeellisia olemassa olevan tietojen ja taitoja täydentämiseksi.

Kurssin pääsykriteeri/haavoittuvaisuuden määritelmän pohjustetaan projektin parissa tehtyyn klusterianalyysiin ja henkilöön omaan kokemukseen omasta tilanteestaan.

5.2.3 Kurssille osallistuvien monitorointi

Lähiopetukseen osallistuvista kerätään opetuspäivinä osallistujalista. Verkkoympäristössä tapahtuvan oppimisen osalta kurssille osallistuvien aktiivisuutta seurataan sekä tehtävien palautusten seurannalla ja arvioinnilla sekä automaattisesti verkkoympäristön tuottaman aktiivisuusdatan avulla.

6. Energianeuvojakurssin tiedotus ja mainonta

6.1 Energianeuvojakurssin tiedotussuunnitelma

Kurssin mainostamiseksi ja tavoiteosallistujamäärien saavuttamiseksi on tehty tiedotussuunnitelma.

Tavoitteena on saavuttaa kaikki sidosryhmät; täten myös mainonnan keskeinen viesti tulee vaihtelevaan kohderyhmän ja käytetyn metodin mukaan. Kuluttajille käytetyt viestintäkeinot ja -tapa tulee olemaan eri kuin alan toimijoille tai ohjausryhmän jäsenille kohdennetussa viestinnässä.

Alla olevaan taulukkoon on listattu tulevat toiminnot oikeiden sidosryhmien tavoittamiseksi, tavoitellun viestin välittämiseksi ja halutun lopputuloksen saavuttamiseksi.

Toiminta	Suunnitelma	Tavoiteryhmä	Aloitusaika	Tavoitteet ja odotetut tulokset
Alustava tiedottaminen puskaradion ja suusta suuhun - mainonnan kautta	Yhteystahojen kontaktointi ja alustava tiedottaminen kurssista	Ohjauskomitean jäsenet, neuvoyaverkostot ja muut yhteystahot	Kesäkuu 2018 alkaen	Viedä ajatus kurssista alan toimijoille hyvissä ajoin
	Alustavasti pyytää osalliseksi järjestämään kurssia ja tarjoamaan merkityksellistä sisältöä ja materiaalia			Löytää sopivimmat yhteistyökumppanit, ja saada halukkaimmat asiantuntijat mukaan kurssin järjestämiseen, materiaalihankintaa ja tukemaan kehitysprosessia
	Kurssikokonaisuuden rakentaminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, ja täten varmistaa näiden osallistuminen kurssin muihin moduuleihin			Varmistaa osallistuminen kurssille ja/tai kutsun levittäminen tahojen omiin verkostoihin

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

Ensisijaiset tukitoiminnot: Kurssin aloittamisen julkistaminen ja mainonta	Yhteydenotto kuluttajiin, jotka ovat osallistuneet aiempiin kyselyihin ja antaneet yhteystietonsa			Vastausprosentista odotetaan suhteellisen korkeaa, sillä kuluttajat ovat jo osallistuneet hankkeen toimintaan, ja identifioitu sopivaksi kohderyhmäksi
	1) ASSIST Suomen verkkosivuilla 2) VaasaETT verkkosivuilla		Kampanjo inti aloitetaan kuukautta ennen kurssin alkua	Tiedon jakaminen ja kurssiakataulun vahvistaminen
	Sosiaalisessa mediassa, sekä ASSIST että VaasaETT tileillä			Eniten näkyvyyttä odotetaan ASSIST tilien yhteydessä, sillä VaasaETT on huonosti tunnettu suomalaisten kuluttajien keskeisyydessä B2B profiilin ja kansainvälisen asiakaskuntansa johdosta.
	Ilmoitukset paikallislehdissä ja -julkaisuissa			Näkyvyyttä paikallisesti
Välillisten toimijoiden sitouttaminen (kuluttajaorganisaatiot, kunnat, jne)	Kurssikokonaisuuden rakentaminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, ja täten varmistaa näiden osallistuminen kurssin muihin moduuleihin	Kunnat, kuluttajaorganisaatiot		Kesäkuu 2018 alkaen
	Yhteydenotto ja yhteistyö kuntien ja kaupunkien		Kampanjo inti aloitetaan	

3.2 Energianeuvojien koulutus Suomessa

	kanssa; kurssikutsujen levittäminen heidän verkostojensa kautta		kuukautta ennen kurssin alkua	
Ohjauskomitean, think tank - työpajojen, ja muiden Suomen toimintoihin jo osaaottaneiden osallistaminen	Kommunikointi toimijoiden kanssa, jotta löydetään parhaat tavat tehdä yhteistyötä ja tukea molempien osapuolten tavoitteita	Ohjauskomitean jäsenet, ministeriöt, eri kattojärjestöt, neuvojaverkostot ja muut korkean tason yhteystahot	Elokuu 2018 alkaan	Pitkäaikaisen yhteistyön sovittaminen ja suunnittelu Energianeuvojaverkoston puitteissa

Kurssi perustuu vapaaehtoisuuteen. Täten sen osallistumiseen tai suorittamiseen ei liity rahallisia vaatimuksia, kuten kurssimaksua tai stipendiä. Kurssin suorittaneet saavat ASSIST Energianeuvojaverkoston kurssitodistuksen.

6.2 Energianeuvojakurssin viestintämateriaalit

Kurssin mainontamateriaalit tulevat olemaan monimuotoiset, ja tavoitteena on käyttää erilaisia työkaluja näkyvyyden maksimoimiseksi ja sidosryhmien mielenkiinnon herättämiseksi. Näitä ovat muun muassa:

- Infografit
- Posterit ja julistepohjaiset mainokset
- Mainosbanneri verkkokäyttöön
- Lehtiset
- Tietopaketit
- Lehdistötiedotteet ja artikkelit
- Videoklipit
- Lyhyet kurssiesittelyt ja -esitykset (PPT, Prezi, jne.)

ASSIST
2GETHER

www.ASSIST2gether.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 754051